

12.05.2015

TEM/2096/00.03.01.02/2013

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN KANNANOTTO KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTON TOIMINNASTA VUONNA 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) toimii kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamista, markkinoiden toimivuuden varmistamista, kilpailulain (948/2011) ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista varten. Kuluttaja-asioiden vastualueen ylijohtaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto yhdistettiin vuoden 2013 alussa ja yhdistymiseen liittyvät toimenpiteet saatiin palkkausjärjestelmää lukuun ottamatta valmiiksi vuoden 2014 aikana. Virasto muutti myös uuteen toimitilaan. Viraston kokonaistuottavuus parani, mutta tavoitteesta jäätin edelleen.

Toiminta kytkeytyi hyvin TEM:n konsernistrategian tavoitelinjaukseen 4 (rakenteelliset esteet) sekä terveen kilpailun edistämishjelmaan, kuluttajapolitiiseen ohjelmaan ja rakennepoliittiseen ohjelmaan.

Kilpailuvalvonnassa viraston voimavarat on suunnattu erityisesti kilpailun toimivuuden ja kansantalouden kannalta vakavimpien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Viraston esityksestä Valio Oy:lle määrättiin seuraamusmaksu määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä, josta on kuitenkin tehty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kartellivalvonnassa virasto käsitteli suuren määrän tapauksia, aloitti uusia kartelliselvityksiä ja teki useita tarkastuksia. Myös yrityskauppa-valvonnan vuosi oli vilkas. Virasto teki 30 yrityskauppapäätöstä. Tehokkaan kilpailun varmistamiseksi virasto joutui asettamaan ehtoja kaupan hyväksymiselle kahdessa päätöksessä. Virasto toteutti tulossopimuksen mukaiset selvitykset kanta-asiakasjärjestelmien vaikutuksesta markkinoiden toimivuuteen ja kuluttajien valinnanvapauteen.

Kilpailuvastuualueella virasto on pyrkinyt tehostamaan toimintaa tekemällä sisäistä kehitystyötä ja laatimalla sisäisiä ohjeita. Yli kolme vuotta käsittelyssä olevien juttujen määrä laski viiteen (6 kpl vuonna 2013). Edelleen kuitenkin jäätin tavoitteesta, jonka mukaan yli kolme vuotta käsittelyssä olevia juttuja ei pitäisi olla lainkaan. Ratkaisupyyntöjen käsittelyajat kasvoivat edellisestä vuodesta ja olivat kaukana tavoitteesta.

Kuluttaja-asiamiehelle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Yhteistyö Viestintäviraston ja Ficomin kanssa toimi hyvin liittyen puhelin- ja laajakaistaliittyminen sekä maksutelevisiopakettien markkinointiin ja myyntitilanteisiin. Velallisen asemaa turvattiin monella tapaa, kuten puuttamalla uuden korkokattosääntelyn rikkomuksiin, paimenkirjeellä Etelä-Suomen aluehallintoviraston rekisterissä oleville luotonantajille ja uudistamalla perintälinjaus.

KKV:n yhteydessä toimiva Euroopan kuluttajakeskus suoriutui hyvin ja käsittelyajat pysyivät kohtuullisina, vaikka kuluttajayhteydenotot kasvoivat 44 %:lla. KKV kehitti valtakunnallisen palvelumallin mukaista asiakasohjausta yhdessä maistraattien, kuluttajaoikeusneuvojien ja Euroopan kuluttajakeskuksen kanssa kuluttajahallinnon tietojärjestelmää (KUTI) hyödyntäen.

Valmismatkavalvonnan maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus nousi, ollen 87 %, mutta tavoitteesta (100 %) jäätin edelleen. Tätä selittää osin se, että konkurssien vaatiman työ määrän johdosta jouduttiin palkkaamaan määräaikainen henkilö. Valmismatkaliikkeiden rekisteröintihakemusten käsittelyaika alittui reippaasti alle tavoitteen (7 pv) ollen sama kuin vuonna 2013 eli 2,4 päivää.

Kilpailuvastuualueen henkilöstön vaihtuvuus oli edellisen vuoden tapaan suuri, mihin osaltaan vaikutti se, ettei palkkausjärjestelmää saatu valmiiksi. Henkilötyövuosissa tavoite alitettiin vuoden 2013 tapaan 5,2 henkilötyövuodella, mihin osasyynä olivat viraston pienentyvät määrärahat ja varautuminen tiukkenevaan talouteen. Vuonna 2013 sovitut henkilöstösiirrot toteutuivat. Kuluttajalehden siirto Kuluttajatietoisuuden edistämisyhdistys ry:lle johti viiden henkilötyövuoden vähentymiseen ja Kuluttajatutkimuskeskuksesta puolestaan siirtyi viisi henkilöä (4,6 htv) Kilpailu- ja kuluttajavirastoon Suunnitellut henkilötyövuodet eivät toteutuneet sen paremmin kilpailun kuin kuluttaja-asioiden vastuualueella. Markkinoiden toimivuuden edistämiseksi tavoitteena oli 30 henkilötyövuotta ja toteuma oli 26,9 henkilötyövuotta. Lisäystä edelliseen vuoteen oli kuitenkin 8,4 henkilötyövuotta. Kilpailuvalvonnan tavoitteena oli 59 henkilötyövuotta, josta toteutui 55,3. Kuluttajaoikeudellinen valvonta ja taloudellisten hyvitykset -ryhmässä tavoitteena oli 27 henkilötyövuotta, ja toteuma oli 31,4 henkilötyövuotta. Huomiota kiinnittää se, miksi kilpailun vastuualueella on vuoden 2013 tapaan toteumat pienempiä kuin tavoitteet ja vaikuttavuusluokkaan 3 kuuluvien ratkaisupyyntöjen käsittelyaikojen mediaanit kasvoivat. Hallintopalveluissa ja kuluttajainformaatioissa päästiin lähelle tavoitetta. Alue- ja paikallishallinnon ohjauksessa sen sijaan selvittiin runsaalla puolella asetetusta tavoitteesta.

Henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä on selviä puutteita. Valtiovarainministeriön työtyytyväisyysbarometrissä tulokset olivat vuoden 2013 tasolla ja alemmalla tasolla kuin kummassakaan virastossa ennen yhdistymistä. Palkkausjärjestelmän puuttuminen ei selitä kuin osan huonoista tuloksista. Sairaspoissaolojen muutostavoite kuitenkin saavutettiin. Henkisten voimavarojen osa-alueella virastossa on tehty runsaasti kehittämistyötä samoin kuin johtamisessa ja esimiestyössä, mutta niissä on edelleen kehitettävää.

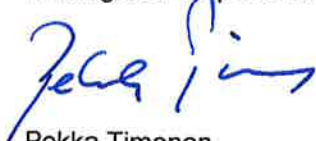
2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeisiin

KKV:n toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityksestä ja tulostavoitteiden saavuttamista. Vuotta 2014 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole huomauttamista sen toimintaan.

3. Toimenpiteet, joihin yksikön ja ministeriön on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Toiminta on kehittynyt pääosin vuoden 2014 tulossopimuksessa sovitun mukaisesti. Henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen, johtamiseen ja työtyytyväisyyteen tulee panostaa. Lisäksi palkkausjärjestelmä tulee saada valmiiksi mahdollisimman pian. Huomiota tulee kiinnittää myös henkilöresurssien oikeaan sijoittumiseen. Valmismatkarekisterin suoritteiden kustannusvastaavuus tulee saada 100 % tasolle, mihin virastolla on realistiset mahdollisuudet päästä, koska viraston maksuasetusta on muutettu vuonna 2014.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2015

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen
Kaupallinen neuvos